

Laihian kunta
Laihiantie 50
66400 Laihia

LUONNOS

pvm

LAIHIAN KUNNAN HAKEMUS ALIJÄÄMÄN KATTAMISTA KOSKEVAN MÄÄRÄAJAN MUUTTAMISESTA

Laihian kunta hakee Kuntalain väliaikaisen muuttamisen mukaista alijäämän kattamista koskevan määräajan muutosta. Tilinpäätöksen 2019 jälkeen alijäämä on noin 2,5 miljoonaa euroa ja kattamisen määräaika on tilikauden 2021 loppuun.

PERUSTELUT

Laihia on runsaan 8 000 asukkaan suomenkielinen kunta Pohjanmaan maakunnassa. Laihian kunnan taloustilanne on jo vuosia ollut hyvin haastava. Laihian kunta on täysin riippuvainen verotulojen kehityksestä, koska valtionosuus / kuntalainen on mm. ympäristökuntia huomattavasti matalampi. Tästä johtuen Laihian koko verokertymä on matalampi kuin ympäristökunnilla tai oman kokoluokkansa kunnilla. Kunnan on matalammalla verokertymällä pystyttävä tuottamaan samat lakisääteiset palvelut kuin muiden kuntien.

Lähtökohtaisesti alhaisen verokertymän, valtionosuusleikkausten ja lisääntyneiden velvoitteiden myötä kunta on joutunut nostamaan kunnallisveroprosenttiaan viimeisen kymmenen vuoden aikana huomattavasti. Myös kiinteistöveroprosentteja on nostettu.

vuosi	kunnallisveroprosentti
2009–2011	19,50
2012	19,75
2013	20,00
2014	20,75
2015–2016	21,50
2017–2019	21,75

Laihian kunnan on tuotettava palvelut kuntalaisille todella edullisesti, koska verotulorahoitus on niukka. Tämä on nähtävissä Kuntaliiton vuosittain koostamasta palvelutuotannon tunnuslukutilastosta. Lisäksi Laihian kunta teetti syksyllä 2019 Kuntamaisema-tutkimuksen, joka antoi kunnan toiminnan edullisuudesta saman tuloksen.

Laihian kunnan nettomenot per asukas olivat Kuntaliiton tunnuslukutilaston mukaan 5 628 euroa vuonna 2019. Laihian kokoluokan kunnilla ne olivat 6 239 ja Pohjanmaalla 5 816 euroa / asukas.

Kunnan taloudellisen tilanteen kehittyminen ja suunnitelma talouden tasapainotukseksi:

	tilikauden tulos	verotulot	toimintakatteen kehitys	kumul.alijäämä
2016	-1 686 859,63	29 213 652,07	4,20 %	-1 113 614,84
2017	- 53 682,55	30 010 981,69	-2,00 %	-1 167 297,39
2018	-1 426 381,07	29 189 600,38	1,40 %	-2 593 678,46
2019	66 617,64	30 725 158,03	2,90 %	-2 527 060,82
TA2020	512 289,00	31 878 000,00	1,10 %	-2 014 771,82
TS2021	891 494,00	32 583 000,00	0,50 %	-1 123 277,82

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 8.6.2020 suunnitelman alijäämän kattamisesta. Kunnanvaltuusto hyväksyi suunnitelman kokouksessaan 15.6.2020. Suunnitelman osa-alueita olivat

- Suunnitelma esiopetusryhmien vähentämisestä vuoden 2019–2020 tasoon nähden (säästötavoite 100 000 euroa vuosittain)
- Vanhusten palveluasumisen palvelusetelitalukon arvon tarkastelu (vuosittainen säästötavoite 150 000–200 000 euroa)
- Yksityisteiden osalta uuteen toimintamalliin siirtymistä (säästötavoite vasta vuodesta 2022 eteenpäin)
- Investointisuunnitelmien kriittinen tarkastelu (ei euromääräistä säästötavoitetta)
- Koko kunnan henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut (säästötavoite 700 000 euroa)

Kunnanhallituksen suunnitelman mukaisesti säästöjä vuoden 2021 loppuun mennessä kerääntyisi noin 1,0 miljoonaa euroa, jolloin alijäämä tulisi katetuksi asetetussa määräajassa.

Keväällä 2020 maailmaa ravisuttaneen koronaepidemian vaikutuksesta kuntien aiemmat taloussuunnitelmat ovat täysin muuttuneet. Laihian kunnan talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman verotulot perustuivat joulukuussa 2019 laskettuihin verotuloarvioihin. Koronaepidemian vaikutuksesta verotuloennusteet ovat laskeneet huomattavasti.

	arvio 12/2019	ennuste 09/2020	erotus
verotulot vuonna 2020 (ta)	31 878 000	30 551 000	1 327 000
verotulot vuonna 2021 (ts)	32 583 000	30 532 000	2 051 000
yhteensä			3 378 000

Tämän hetkisen ennusteen mukaan kuluvan ja ensi vuoden verotulojen erotus talousarvioon ja taloussuunnitelmaan verrattuna on siis noin 3,4 miljoonaa euroa. Valtiovarainministeriön

päätöksen mukaisesti Laihian kunta saa peruspalveluiden valtionosuuden korotusta 1 158 758 euroa vuodelle 2020. Tämän jälkeenkin verorahoituksen lasku on 2 219 242 euroa.

Lisäksi koronaepidemia on aiheuttanut kunnalle myös muita kustannuksia. Yksiköiden keräämien kustannustietojen mukaan erilaisiin hankintoihin on kulunut noin 100 000 euroa, koronasta johtuviin henkilöstökustannuksiin noin 149 000 euroa ja varhaiskasvatusten hoitopäivämaksujen alenemiseen noin 92 000 euroa. Yhteensä kustannusvaikutus elokuun 2020 loppuun mennessä on ollut noin 340 500 euroa.

Kunta on tehnyt toimintaansa viime vuosien aikana myös useita muutoksia, jolla taloutta saataisiin tasapainotettua. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi:

Laihian kunta ei enää tuota vanhusten ja vammaisten asumispalvelua ja niihin liittyviä ateriapalveluja itse. Toiminta ja henkilökunta siirrettiin liiketoimintasiirtona kunnan ja yksityisen yrityksen yhdessä omistamaan osakeyhtiöön 1.9.2018 alkaen. Vakinaista henkilökuntaa siirtyi 72 henkilöä. Muutos tarkoittaa henkilöstökustannuksissa noin 3 976 166 euron vähennystä vuodessa. Kyseisen ajanjakson jälkeen vanhusten ja vammaisten asumispalvelu on tuotettu palvelusetelillä.

Laihian kunta on myynyt yksityiselle sosiaali- ja terveydenhuoltoja järjestävälle yritykselle kolme rakennusta, joissa aiemmin toimi vanhusten ja vammaisten asumispalvelut sekä ateriapalvelut. Rakennukset myytiin tase-arvoilla, joten myyntivoittoa kaupasta ei syntynyt. Ulkopuolisen arvioijan mukaan kyseisten rakennusten arvo oli paljon pienempi, mikä oli myyntihinta. Rakennukset eivät siis jääneet rasittamaan kunnan käyttöomaisuutta ja poistopohjaa. Myynnistä johtuvat poistojen vähennykset ovat noin 150 000 euroa vuodessa. Mikäli maakunnallinen sote-ratkaisu toteutuu, eivät rakennukset jää kunnan omistukseen mahdolliselle vajaakäytölle. Lisäksi yksityinen toimija on kaupan jälkeen saneerannut kaksi rakennusta ja rakentanut myös täysin uuden rakennuksen. Näitä investointeja kunta ei olisi kyennyt tekemään itse.

Laihian kunnan sivistys- ja varhaiskasvatustaloutta kunta päätti kokouksessaan 29.11.2017 ottaa käyttöön palvelusetelin päiväkotitoimintaan.

Laihian kunta on myynyt omistamansa Paloaseman ja Yritystalojen kiinteistöt tytäryhteisölleen. Omistus siirtyi 1.9.2019. Päätöksen myötä kunnalle syntyi myyntivoittoa noin 700 000 euroa. Vuosittaiset poistot vähenivät myynnin seurauksena noin 54 500 euroa. Lisäksi kunta on siirtänyt apportilla omistamansa Biokaasulaitoksen tytäryhteisölleen. Omistus siirtyi 1.1.2020. Siirron myötä kunnalle syntyi myyntivoittoa noin 300 000 euroa. Vuosittaiset poistot vähenivät noin 27 000 euroa.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan siirtää kaikki sote-toiminnot Pohjanmaalle perustettuun Pohjanmaan Hyvinvointikuntayhtymään 1.1.2022 alkaen.